

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра теорії та історії держави і права та порівняльного права

Силабус
вибіркового освітнього компонента
Основи юридичної техніки

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «Основи юридичної техніки»
підготовки бакалаврів

Розробник: доцент кафедри теорії та історії держави і права та порівняльного права, к. ю. н., доцент Юхимюк О.М.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(Кравчук В.М.)

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 3 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри:

(Яцишин М. М.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право, Спеціальність: D8 Право Освітньо-професійна програма Право Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання <u> 2 </u>
ІНДЗ: є		Семестр <u> 4 </u> -ий <u> </u>
		Лекції 14 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
		Самостійна робота <u> 112 </u> год.
		Консультації <u> 10 </u> год.
		Форма контролю: залік – 4-ий семестр
Мова навчання: українська		

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право, Спеціальність: D8 Право Освітньо-професійна програма Право Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання <u> 2 </u>
ІНДЗ: є		Семестр <u> 4 </u> -ий <u> </u>
		Лекції 6 год.
		Практичні (семінарські) 8 год.
		Самостійна робота <u> 118 </u> год.
		Консультації <u> 18 </u> год.
		Форма контролю: залік – 4-ий семестр
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Юхимюк Ольга Михайлівна

Науковий ступінь: кандидат юридичних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри теорії та історії держави і права та порівняльного права

Контактна інформація: iukchumiuk.olga@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

ОК «Основи юридичної техніки» є вибіркоvim освітнім компонентом, орієнтованим на підготовку юристів належного рівня кваліфікації, адже правова форма діяльності безпосередньо пов'язана з необхідністю використання різних методів і способів юридичної техніки як системи засобів, правил і прийомів підготовки відповідними суб'єктами правових актів. Юридична техніка в правотворчості містить у собі методики роботи над текстами нормативно-правових актів, прийоми найдосконалішого викладу думки законодавця (інших суб'єктів правотворчості) у статтях нормативно-правових актів, вибір найдоцільнішої структури кожного з них, термінології і мови, способи оформлення змін, доповнень, повного або часткового скасування, об'єднання нормативно-правових актів тощо. Юридична техніка тлумачення права спрямована на належне розуміння змісту норм права та юридичних текстів. Юридична техніка реалізації та правозастосування орієнтована на належне втілення норм права в практичній діяльності.

2. **Пререквізити:** Теорія держави і права, Правнича аргументація та критичне мислення.

Постреквізити

Вивчення ОК «Основи юридичної техніки» сприятиме опануванню галузевих правничих дисциплін, а також поглибленню знань про юридичну техніку у різних правових системах.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета вибіркового освітнього компонента - формування у здобувачів освіти другого курсу юридичного факультету базових цілісних уявлень про основні категорії юридичної техніки, її прийоми та засоби з тим, щоб використати одержані знання для поглибленого вивчення окремих галузей права та галузей законодавства.

Завданням вибіркового освітнього компонента є вивчення базових категорій юридичної техніки та формування навичок їх подальшого застосування.

4. Компетентності. Програмні результати навчання. Soft skills.

У разі успішного завершення курсу здобувач освіти зможе реалізовувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

Освоєння освітнього компонента «Основи юридичної техніки» сприятиме отриманню таких soft skills як комунікативні навички (вміння слухати співрозмовника, самопрезентація, публічні виступи), емоційний інтелект і позитивне мислення (чемність і ввічливість, здатність до емпатії), уміння працювати в команді, критичне мислення (здатність аналізувати інформацію та приймати обґрунтовані рішення), громадські навички (знання та розуміння права, прав і свобод людини і громадянина, громадська активність).

Освітній компонент «Основи юридичної техніки» сприяє реалізації таких **Цілей сталого розвитку:**

ЦСР 4 – Якісна освіта: розвиток знань, навичок і компетентностей для ефективної професійної діяльності та безперервного навчання.

ЦСР 8 – Гідна праця та економічне зростання: формування етичної та комунікативної культури, що забезпечує ефективність і стійкість організаційної діяльності.

ЦСР 16 – Мир та справедливість: забезпечення доступу громадськості до інформації і захист основних свобод відповідно до національного законодавства і міжнародних угод.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усь ого	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Консу льт.	Форма контро лю/ бали
Змістовий модуль 1. Загальні положення юридичної техніки та юридичного письма.						
Юридична техніка правотворчості						
Тема 1. Теоретико-методологічні засади юридичної техніки		2				ДС, ДБ, Р / 15
Тема 2. Джерела (форми) права, система законодавства, систематизація законодавства			2			
Тема 3. Основи правового письма		2	2			
Тема 4. Юридична техніка правотворчої діяльності		2	4			
Тема 5. Прийоми та засоби правотворчої діяльності			2			
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>		6	10			
Модульна контрольна робота 1						30
Змістовий модуль 2. Юридична техніка тлумачення та реалізації права.						
Тема 6. Юридична техніка		2	2			

правоінтерпретаційної діяльності					ДС, ДБ, Р / 15
Тема 7.Способи (методи) тлумачення права.			2		
Тема 8. Юридична техніка як складова реалізації права		2	2		
Тема 9. Юридична техніка правозастосування.			2		
Тема 10. Правотворчі та правозастосовчі помилки		2	2		
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>		4	10		
Модульна контрольна робота 2					30
ІНДЗ					10
<i>Разом</i>		12	20		100

6.Завдання для самостійного опрацювання

№	Тема	Кількість годин
1.	Теоретико-методологічні засади юридичної техніки	14
2.	Юридична техніка правотворчої діяльності	14
3.	Основи правового письма	14
4.	Прийоми та засоби правотворчої діяльності	14
5.	Юридична техніка правоінтерпретаційної діяльності	14
6.	Способи (методи) тлумачення права.	14
7.	Юридична техніка як складова реалізації права	14
8.	Юридична техніка правозастосування	14
	Разом	112

Орієнтовний перелік тем індивідуальних науково-дослідних завдань

Теми подаються на самостійний вибір студентів.

1. Теоретико-методологічні засади юридичної техніки
2. Юридична техніка правотворчої діяльності
3. Основи правового письма
4. Прийоми та засоби правотворчої діяльності
5. Юридична техніка правоінтерпретаційної діяльності
6. Способи (методи) тлумачення права.
7. Юридична техніка як складова реалізації права

8. Юридична техніка правозастосування

Форма звітності: друкований реферат обсягом 10-15 сторінок.

Строки виконання: – до 1 травня

Перелік питань на залік

1. Теоретико-методологічні засади юридичної техніки
2. Юридична техніка правотворчої діяльності
3. Поняття, види, принципи правотворчості
4. Основи правового письма
5. Прийоми та засоби правотворчої діяльності
6. Юридична техніка правоінтерпретаційної діяльності
7. Види тлумачення права
8. Способи (методи) тлумачення права.
9. Юридична техніка як складова реалізації права
10. Юридична техніка правозастосування

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Здобувач освіти повинен відвідувати заняття очно, а, за наявності обґрунтованих причин (хвороба, перебування за кордоном тощо), за погодження з викладачем - онлайн

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях. Під час виконання контрольних заходів (контрольних робіт, заліку, іспиту) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони робота не буде оцінюватись.

Оцінювання знань здобувачів освіти з нормативного освітнього компонента “ Правові основи громадянського суспільства” здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» від 26 червня 2025 року (<https://surl.lu/iurege>). Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Відпрацювання пропущених занять можливе до початку заліково-екзаменаційної сесії відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі теорії та історії держави і права та порівняльного права (каб. В-123) .

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

Рейтингова система оцінювання передбачає накопичення балів за різнобічну навчальну діяльність студента упродовж семестру, а саме таку, що не передбачена формами поточного контролю. Так, здобувач освіти, може отримати додаткові (бонусні) бали за участь у наукових конференціях, олімпіадах, у конкурсах наукових студентських

робіт, підготовку наукових публікацій (з тематики навчальної дисципліни); а також за активність на заняттях до 20% максимального поточного балу.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі здобувачами освіти є Moodle.

Консультації відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі теорії та історії держави і права (каб. В-123) .

Оцінювання роботи здобувача освіти

На семінарських заняття здобувачі освіти, відповідно до вказівок викладача, можуть відповідати усно, доповнювати основні відповіді, готувати письмові відповіді на окремі питання, виконувати тестові та творчі завдання.

Шкала оцінювання роботи здобувача освіти на семінарських заняттях:

0-0,4 – незадовільно - питання висвітлені недостатньо, не використано юридичної термінології, окремі тези потребують уточнення, доопрацювання.

0,5-1 – задовільно - питання висвітлені поверхнево, використана частково юридична термінологія, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення;

1,1-2,5 – добре – питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна кількість термінів, класифікації, зроблені окремі висновки;

2,6-3 – відмінно - питання висвітлені повністю, використана необхідна кількість термінів, класифікації, зроблені конкретні висновки;

Підсумкова оцінка поточного контролю за результатами кожного змістового модуля виводиться шляхом додавання оцінки за семінарські заняття по темах, що входять до даного модуля.

Шкала оцінювання контрольних робіт:

0-9 – незадовільно - питання висвітлені недостатньо, не використано юридичної термінології, окремі тези потребують уточнення, доопрацювання.

10-17 – задовільно - питання висвітлені поверхнево, використана частково юридична термінологія, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення;

18-24 – добре – питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна кількість термінів, класифікації, зроблені окремі висновки;

25-30 – відмінно - питання висвітлені повністю, використана необхідна кількість термінів, класифікації, зроблені конкретні висновки.

Критерії оцінювання ІНДЗ:

8-10 балів – проблема висвітлена повністю, використана значна кількість наукової літератури, зроблені конкретні висновки;

5-7 балів - проблема висвітлена частково, використано дослідження різних науковців з даного питання, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення;

до 5 балів - проблема висвітлена недостатньо, не використано дослідження різних науковців з даного питання, зроблені висновки нечіткі і потребують уточнення, доопрацювання.

За домовленістю між здобувачем освіти і викладачем написання ІНДЗ може бути замінене на написання доповіді на конференцію чи наукової статті. Тема доповіді чи тема наукової статті погоджується викладачем. Підготовлена та обов'язково опублікована доповідь чи наукова стаття оцінюється відповідно до критеріїв оцінювання ІНДЗ

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки <https://surl.lu/bpbbsq>, а також у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки <https://surl.lu/nvlvww>

Політика щодо дедайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів, як правило, – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється на платформі moodle шляхом складання тесту.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни (Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26 червня 2025 р.).

Відповідно до п 4.5. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26 червня 2025 р. (протокол Вченої ради № 8) передбачено, що здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й *досягли значних результатів*, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК.

Бали зарахування навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

Види студентської наукової та практичної активності	Кількість балів
Публікація наукової статті в періодичному науковому фаховому виданні категорії «Б» (у співавторстві із науковим керівником)	до 7 балів
Виступ з доповіддю на міжнародній, всеукраїнській науково-практичній конференції, засіданні круглого столу, симпозіуму та іншому науковому заході	до 5 балів
Публікація тез доповіді у збірнику матеріалів конференції, круглого столу чи іншого наукового заходу	до 5 балів
Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді	до 8 балів
Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	до 10 балів

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VI. Рекомендовані джерела та література:

Основна література

1. Луць Л. А. Теорія правових актів: вимога часу. Право і суспільство. 2018. № 5. С. 14–21.
2. Луцький А. І. Мета та завдання вивчення дисципліни «Юридична техніка». Юридична техніка: доктринальні основи та проблеми викладання: [тези доповідей та повідомлень учасників науково-практичної конференції (м. Харків, 30 вересня – 1 жовтня 2015 року)] / За ред. В. Комарова, І. Шутака. Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого, 2015. С. 93-96.
3. Шутак І. Д., Онищук І. І. Юридична техніка : навчальний посібник для вищих навчальних закладів / І. Д. Шутак, І. І. Онищук. Івано – Франківськ. 2013. 496 с.

4. Шутак І. Д. Юридична техніка: теорія правових застережень : [навч. посіб. для вищих навч. закл.] / І. Д. Шутак. Івано – Франківськ : Лабораторія академічних досліджень правового регулювання та юридичної техніки, 2014. 260 с.

Додаткова література

5. Кравчук В., Юхимюк О. Склад термінології у конституціях України та Польщі. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління : електронне наукове видання : збірник. 2021. № 6 (18) грудень. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. С. 105-112.

6. Юхимюк О. До питання про принципи систематизації законодавства. Актуальні питання реформування правової системи України : зб. наук, ст. за матеріалами XVIII Міжнародної наук.-практ. конф., (м. Луцьк, 04–05 червня 2021 р.). Луцьк : ТОВ «Завжди Поруч», 2021. С. 15-17

7. Юхимюк О. Конституційні закони: теоретична характеристика // Актуальні питання реформування правової системи України : зб. наук, ст. за матеріалами XVII Міжнародної наук.-практ. конф., (м. Луцьк, 28–29 червня 2020 р.). Луцьк : Вежа-Друк, 2020.

8. Юхимюк О. Щодо поняття техніки систематизації законодавства. Актуальні питання розвитку юридичної науки та практики: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (21 травня 2021 року) у 2 т. / За заг. ред. к.ю.н., доц. Г.З. Огнев'юк, к.ю.н. А.В. Айдинян. К., 2021. Т. 1. С. 197-198

9. Юхимюк О., Костюк М. Правові дефініції як засіб юридичної техніки. Методичні рекомендації. Луцьк, 2017. 71 с.

10. Юхимюк О., Щуцька Т. Правові застереження як прийом юридичної техніки. Методичні рекомендації. Луцьк, 2017. 57 с.